

Läget på de globala energimarknaderna

Vecka 23, 2022

2022-06-08

Sammanfattning

Den 3 juni beslutade EU om ett sjätte sanktionspaket mot Ryssland. Sanktionspaketet har förhandlats under en längre tid inom EU och haft svårt att nå konsensus, framför allt kring de oljerelaterade delarna av sanktionerna där främst Ungern har ställt ett antal krav för att gå med på ett brett importförbud mot rysk olja. De nya sanktionerna innebär bland annat att rysk råolja och oljeprodukter ska förbjudas efter en utfasningsperiod, med vissa undantag (läs mer i avsnittet Olja). Ytterligare ryska banker stängs av från kommunikationssystemet SWIFT, fler varor beläggs med exportförbud till Ryssland och ytterligare personer läggs till på den individuella sanktionslistan.

De nya sanktionerna har lett till att oljepriset har ökat sedan förra marknadsbrevet, i kombination med en minskad smittspridning i Asien och fortsatt låga produktlager och strama marknader.

Priserna på den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden är fortsatt historiskt sett höga men har pressats nedåt sedan förra marknadsbrevet till följd av god lagerfyllnad. TTF M+1 stängde den 6 juni på EUR82,56 per MWh.

Kolpriset har varit fortsatt volatil men en god europeisk lagerfyllnad har lugnat marknaden något inför hösten och vintern. Det kvarstår dock stora osäkerheten kring utbudet under 2023 till följd av bl a sanktionerna mot rysk kol som aktiveras i mitten av augusti.

Innehåll

Sammanfattning	1
Olja	2
Naturgas	5
Kol och EU ETS	7

Priser vid stängning den 7/6

Olja	ICE Brent, front month		
	120,57	USD/fat	↑*
Naturgas	ICE TTF, month ahead		
	79,61	EUR/MWh	↓*
Kol	ICE AP12, front month		
	299,95	USD/ton	↑*
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract		
	81,31	EUR/ton	↓*

* Pilen indikerar prisrörelse sedan förra marknadsbrevet.

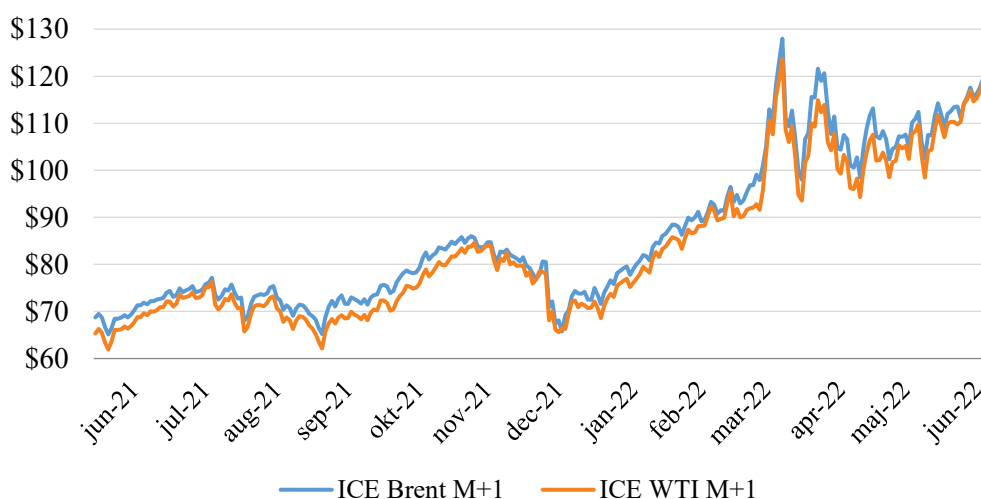
<http://www.energimyndigheten.se/globalaenergimarknader>

*För Energimyndighetens löpande bedömning av det svenska energiförsörjningsläget till följd av kriget i Ukraina, se myndighetens [lägesbilder](#) som publiceras tisdagar och fredagar.

Olja

Sedan förra marknadsbrevet har priset på olja stigit och uppgått till i genomsnitt USD116,78 per fat under perioden 25 maj-7 juni. Brent M+1 stängde den 7 juni på USD120,56 per fat, vilket var USD7 över stängningspriset den 24 maj. Priset har stärkts till följd av flertalet faktorer, bl a EU-sanktioner mot rysk olja, minskad smittspridning i Asien och en ökad osäkerhet inom shippingindustrin till följd av att Iran i slutet av maj beslagtogs två grekiska tankerfartyg i vad som anses vara ett gensvar på Greklands beslagtagande av två ryskflaggade fartyg som skeppade iransk olja i april.

Råoljepriser USD per fat

Källa: Intercontinental Exchange.

Den 3 juni beslutade EU om ytterligare sanktioner, vilket för första gången inkluderar rysk olja. Beslutet har medfört att priserna på olja har stigit, samtidigt indikerar en relativt modest prisökning att marknaden redan i stor utsträckning har prisat in en förväntning om sanktioner i närtid. Sanktionerna innebär att rysk råolja ska fasa ut inom sex månader och ryska oljeprodukter inom åtta månader. Vissa undantag görs dock, bland annat tillåts Kroatien och Bulgarien fortsatt att importera rysk råolja till havs under en längre utfasningsperiod och råolja som importeras till EU via rörledning undantas tillfälligt från sanktionerna. Det är dock ännu inte beslutat hur länge ett sådant tillfälligt undantag kommer gälla. Det är framför allt Slovakien, Tjeckien och Ungern som importerar rysk råolja via rörledningen Druzhba, som går från Ryssland via Ukraina och Belarus in till raffinaderier inom EU och sedan förgrenar sig vidare ut på kontinenten. Även Tyskland, och Polen importerar råolja via Druzhba men dessa länder har sedan tidigare meddelat att man avser att fasa ut rysk olja till årsskiftet. Även Österrike tar råolja via Druzhba men uppges stå bakom sanktionerna. De EU-länder som fortsatt tar råolja via Druzhba kommer inte att tillåtas att sälja raffinerade oljeprodukter inom EU, detta för att inte förvrida konkurrensen på den inre marknaden.

Sanktionerna mot den ryska oljan kommer bidra till att utbudet på råolja och oljeprodukter minskar globalt sett, vilket bidrar till höjda priser och en ökad risk för

leveransavbrott. Samtidigt kommer storleksordningen på sanktionernas effekter i hög utsträckning påverkas av hur stor del av den ryska oljan som kan komma till andra marknader och därmed lösgöra andra volymer till europeiska köpare. Eftersom en del av sanktionerna riktar sig mot vissa oljetransportrelaterade tjänster kan också rysk oljeexport till andra regioner utanför EU komma att påverkas i stor omfattning. En sådan tjänst som bedöms få en stor påverkan är försäkring av oljelaster. Omkring 90 procent av all global oljehandel försäkras idag via en europeisk försäkringsorganisation. Det finns andra möjligheter att ordna försäkring av oljelaster, vilket exempelvis Iran och Venezuela har gjort tidigare, men det kan minska en hamns eller ett fartygs vilja att ta emot och transportera sådana laster, om försäkringen inte anses tillräckligt trovärdig.

Den amerikanska energimyndigheten EIA bedömer i sin Short-Term Energy Outlook som publicerades den 8 juni att Rysslands totala produktion av olja och oljeprodukter kommer minska med omkring 2 miljoner fat per dag under till fjärde kvartalet 2022 jämfört med produktionen första kvartalet 2022. Detta kan jämföras med det internationella energirådet IEA:s prognos från maj (12/5) där IEA bedömer att den ryska produktionen kan minska med omkring 3 miljoner fat per dag som en följd av sanktioner mot rysk olja. En uppdaterad version av IEA:s prognos kommer publiceras den 15 juni.

En annan faktor som kommer spela stor roll för huruvida en allvarlig bristsituation uppstår på oljemarknaden eller ej är OPEC:s produktionsvolymer. I början av juni vände OPEC+ något i sitt tidigare ställningstagande och valde att öka sin produktionsökning under juli och augusti med ytterligare drygt 200 tusen fat per dag och månad utöver de sedan tidigare beslutade 440 tusen fat. Samtidigt har OPEC+ fortsatt problem att leverera de volymer till marknaden som är beslutat inom produktionsminskningsavtalet. Saudiarabien har meddelat att man kan tänka sig att använda sig av sin *s k spare capacity* för att kompensera för ett större bortfall av rysk olja – vid behov. Det är framför allt Saudiarabien och Förenade Arabemiraten (till viss del Irak) som i nuläget bedöms ha teknisk möjlighet att snabbt dra upp sin produktion. Dessa länder har tidigare sagt, som svar på bland andra IEA:s förfrågan om att tillföra mer olja till marknaden, att man inte anser att bortfallet av rysk olja är ett reellt utbudsavbrott utan snarare en politisk konsekvens och att man avser reservera sin *s k spare capacity* för sämre marknadsförutsättningar.

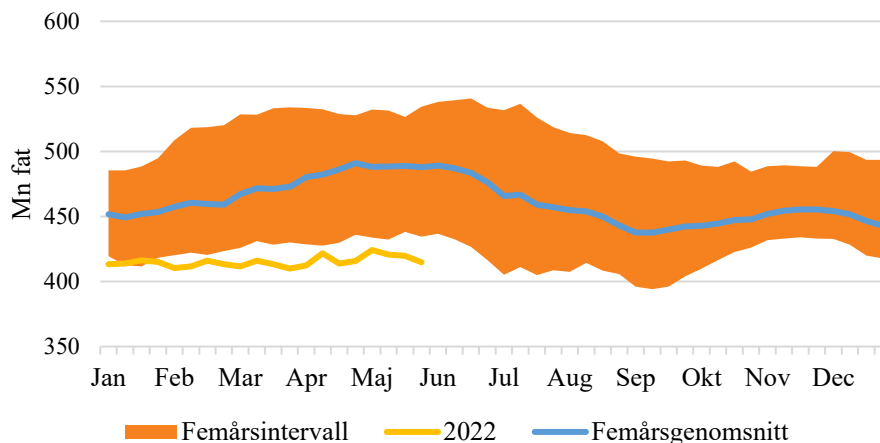
Även OPEC-länderna Libyen och Nigeria som är undantagna från produktionsbegränsningen har haft ökade produktionsbegränsningar under de senaste veckorna.

En ytterligare faktor som kommer påverka utbudet på olja och oljepriset framöver är utvecklingen i den globala ekonomin. Hittills under 2022 har den globala ekonomiska tillväxten skrivits ned, delvis på grund av höga energipriser men också som en följd av en ökad smittspridning av covid-19 i Asien, vilket har sänkt regionens produktionsaktivitet och efterfråga på olja. Nu meddelar dock Kina att flera regioner ser tendenser till en sjunkande smittspridning och man har börjat öppna upp dessa regioner mer och mer. I samband med detta har Kina också börjat konkurrera mer med europeiska köpare om exempelvis LNG-laster. Kina ska sedan tidigare föra samtal med Ryssland om att köpa rysk olja för att öka sina beredskapslager, det är dock okänt huruvida någon sådan

överenskommelse har gjorts. Kinesiska statliga raffinaderier har varit något tveksamma till att ta emot rysk olja sedan Rysslands invasion av Ukraina men privata raffinaderier i Kina har ökat sina ryska volymer. Även Indien har ökat sina köp av rysk olja markant under våren och meddelat att man avser att fortsätta öka sina oljeköp från Ryssland och ta fördel av de rabatterade priserna som på olja som Ryssland tvingas erbjuda.

Som marknadsbrevet tidigare har konstaterat kan ändå den ryska oljeproduktionen komma att påverkas vid källan, om Ryssland har svårigheter att exportera sina oljeprodukter. Indien och Kina är framför allt intresserade av att köpa rysk råolja och det är också råolja som kommer fortsätta exporteras via rörledningen Druzhba. Samtidigt har Ryssland ett behov av att fortsätta raffinera olja för sin inhemska användning och det är en ekvation som på medellång sikt kan blir allt mer problematisk för landet och leda till potentiellt permanenta produktionskapacitetssänkningar i landets oljesektor. Samtidigt är de globala produktlagren av oljeprodukter mycket låga och europeiska köpare har under en längre tid signalerat ett begränsat utbud. Även flera länder i Afrika uppger att det råder brist på färdiga oljeprodukter, eftersom regionen har en mycket låg operativ raffinaderikapacitet. Även länder som Nigeria, som producerar en globalt eftertraktad råolja, har är helt beroende av produktimport för att möta sin inhemska efterfråga på oljeprodukter.

Amerikanska lager exklusive strategiska beredskapslager

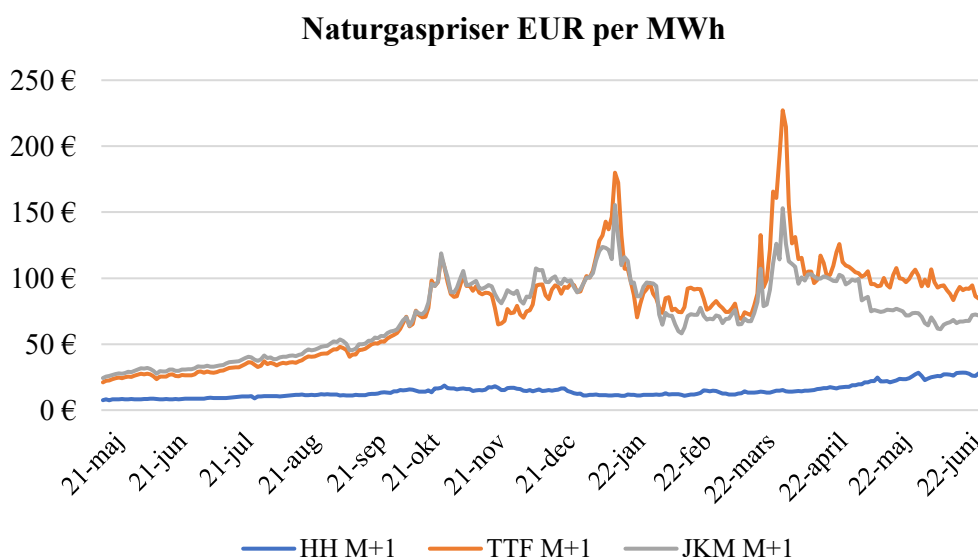
Källa: EIA.

De amerikanska kommersiella råoljelagren har minskat sedan förra marknadsbrevet och differensen mot femårsgenomsnittet har ökat.

Enligt IEA sjönk globala oljelager med ytterligare 45 miljoner fat under mars månad. Den största nedgången noterades i OECD, medan lager i exempelvis Kina och Ryssland noterade en ökning.

Naturgas

Priserna på den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden är historiskt höga men har pressats nedåt sedan förra marknadsbrevet och ligger nu på en lägre nivå jämfört med tidigare i maj och i vintras. TTF M+1 stängde den 6 juni på EUR82,56 per MWh, att jämföra med det högsta priset i maj som uppgick till EUR106,70 per MWh och i vintras när Ryssland invaderade Ukraina då TTF stängde på EUR132,71 per MWh. Den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden är dock fortsatt volatil och priserna mycket reaktiva på förändringar i utbud och utvecklingen av EU:s sanktioner och lagstiftningsarbete såväl som Rysslands agerande. De pressade priserna i Europa har tidigare påverkats av en minskad efterfrågan på LNG i Asien, även om efterfrågan där nu börjar öka igen. Därtill injiceras naturgas i de europeiska naturgaslagren och fyllnadsgraden ökar, vilket har en något lugnande effekt på marknaden.

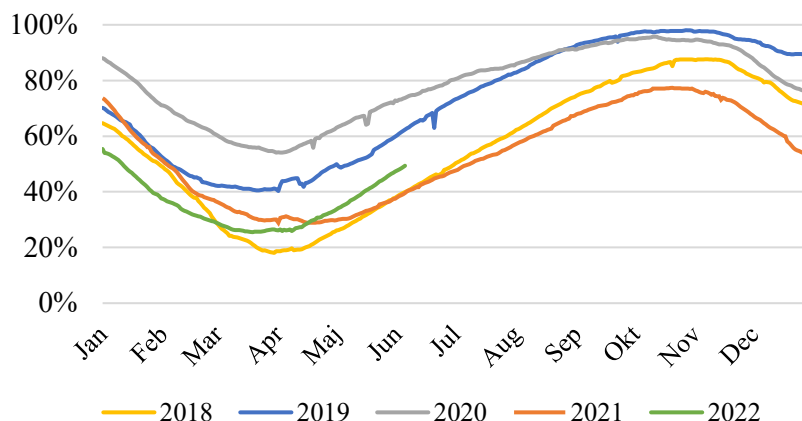
Källa: Montel.

Priset på LNG vid den asiatiska spot- och forwardbenchmarkpriset JKM stängde den 6 juni på EUR69,81 per MWh och har därmed ökat något. Priset för naturgas i Europa vid handelshubben TTF är fortsatt högre än för motsvarande kontrakt vid JKM i Asien varför LNG-laster fortsatt söker sig till Europa men prisskillnaden minskar. Priserna på naturgas i USA är fortsatt relativt höga och naturgas handlades vid den amerikanska benchmark handelshubben Henry Hub den 3 juni för EUR26,95, vilket kan jämföras med EUR8,62 per MWh vid samma tidpunkt förra året.

Under de första fyra månaderna av 2022 har LNG-importen till de europeiska marknaderna ökade markant. Den totala LNG handeln har ökat med 9 miljarder kubikmeter jämfört med förra året, vilket motsvarar cirka 5 procents ökning.

Den norska LNG-terminalen Hammerfest är nu åter i drift efter att ha varit stängd i 20 månader till följd av en brand.

Fyllnadsgrad gaslager EU totalt

Källa: GSE minus strategiska reserver.

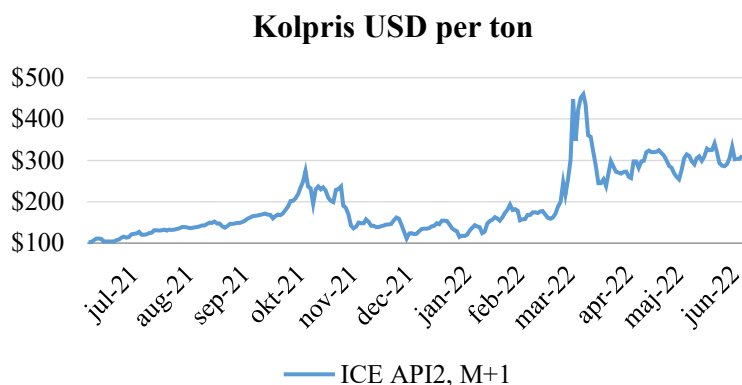
Naturgas injiceras successivt i de europeiska naturgaslagren och fyllnadsgraden ökar. De europeiska naturgaslagren var den 5 juni till 49 procent fyllda, att jämföra med 40 procent vid samma tid förra året och 40 procent 2018. Fyllnadsgraden i de europeiska naturgaslagren börjar normaliseras och är nu högre jämfört med förra året och endast 2,8 procent lägre än femårsgenomsnittet.

Den 31 maj stoppade Gazprom gasleveranserna till Nederländerna. Leveransstoppet gäller ett nederländskt företag som har meddelat att man inte går med på det ryska kravet att betala för naturgas i rubel. Det aktuella kontraktet som nu har stoppats går ut den 1 oktober i år. Den nederländska regeringen har meddelat att beskedet inte medför några konsekvenser för fysiska leveranser i landet. Nederländerna har även vidtagit åtgärder för att öka sin LNG-importkapacitet, från nuvarande 12 bcm per år upp till maximalt 24 bcm per år. Gazprom har även stoppat leveranser till en dansk aktör samt till en annan större europeisk leverantör som huvudsakligen är verksam i Tyskland. Ej heller detta bortfall har några konsekvenser för fysiska leveranser i nuläget.

Nederländerna och Tyskland har meddelat att man kommer börja borra efter gas i ett nytt gasfält Nordsjön redo för produktion 2024. Beslutet har fattats mot bakgrund av kriget i Ukraina. Tyskland har sedan tidigare också meddelat att man planerar bygga tre LNG-terminaler i syfte att kunna bryta sitt beroende av naturgas från Ryssland.

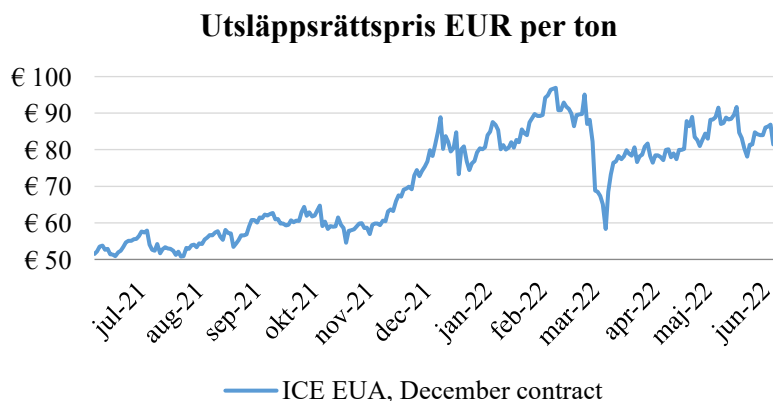
Kol och EU ETS

Kolpriset har handlats relativt volatilt den senaste tvåveckorsperioden med ett genomsnittspris om USD303 per ton. Priset har som lägst varit USD286 per ton och som högst USD333 per ton. De europeiska kollagren är för närvarande välfyllda och vintersäsongen 2022 bedöms kunna hanteras om inget oförutsett händer. Det återstår dock osäkerheter kring hur tillgången på kol kommer att se ut under 2023. Ryska kolexportörer har ökat sin export till EU innan sanktionerna träder i kraft i augusti.

Källa: Intercontinental Exchange.

Utsläppsrättspriset har handlats på i genomsnitt EUR83,50 per ton den senaste tvåveckorsperioden. Priset var som lägst fredagen vecka 21 om drygt EUR78 per ton och som högst fredagen vecka 22 med ett pris om knappt EUR87 per ton. Priset påverkas nu starkt av en kommande omröstning i EU-parlamentet för att minska målsättningen om utsläppsminskning inom industrin och elproduktionssektorn 2030 från 67 till 63 procent. Analytiker menar på att om detta förslag går igenom kommer det till viss del urvattna *Fit for 55*-förslagen och att utsläppsrättspriset då skulle kunna återgå till EUR50 per ton.

Källa: Intercontinental Exchange.